

Lüle Taşını Hayal Gücüyle Şekillendiriyorlar

İşlenebilir en kaliteli lüle taşı yataklarının bulunduğu Eskişehir'de ustalar, “beyaz altın”a hayal güçlerini kullanarak şekil veriyor. - 23.08.2018

DENİZ AÇIK - ABD, Yunanistan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, İspanya ve Fas'ın bazı bölgelerinde de çıkartılan ancak ticari olarak işlenebilir en kaliteli lüle taşı yataklarının bulunduğu Eskişehir'de, sayıları 50'yi geçmeyen lüle taşı ustaları, “beyaz altın”ı hayal güçleriyle şekilden şekle sokuyor.

Pipodan tespihe, takıdan satranç takımına, büst ve bibloya kadar birçok ürüne dönüşen lüle taşı, ustaların elinde aldığı şekille, Eskişehir'in en önemli ve bilinen hediyelik eşyalarından biri olma özelliği taşıyor.

Ocaktan çıkartılan lüle taşı, çekiçle çevresindeki diğer taşlardan arındıran ocakçılar, kabaca taşın biçimi ve büyüklüğünü ortaya çıkarttıktan sonra kısa nacak veya satırla yabancı maddelerden ve çamurdan temizliyor.

Bu aşamadan sonra lüle taşı, Eskişehir içinde işlenecekse ustaya adet hesabıyla satılıyor. Kaba bıçağıyla taşın üretim için uygun olmayan kısımları, girintileri, çıkıntılarını temizleyen usta, çok ince ve keskin ağızlı bir bıçakla düzelttiği lüle taşına istediği şekli vererek yeni bir ürün ortaya çıkarıyor.

Hediyelik eşyaların ortaya çıkmasında kullanılan lüle taşı, hayal güçleriyle şekilden şekle sokan ustaların 1990'lı yıllarda binleri bulan sayısı, şimdilerde 50'lere kadar düştü. Çıracak yetiştirememekten dertli olan lüle taşı ustaları, yine de işlerini ilk günkü özveriyle yapmaya devam ediyor.

“Lüle taşının işlemek için en az üç yıl eğitim alınmalı”

Mesleğini Odunpazarı Belediyesi El Sanatları Çarşısı'nda (Atlıhan) sürdüren Eskişehir Lüle

Taşı El Sanatları Derneği Başkanı Ramazan Bağlan, AA muhabirine yaptığı açıklamada, ilkokulu bitirdikten sonra 13 yaşında babasının mesleği lüle taşıyla uğraşmaya başladığını söyledi.

Lüle taşının çıkartıldığı ocaklarda da çalıştığını ifade eden 55 yıllık usta, şöyle konuştu:

“Daha sonra lüle taşı işlemeyi öğrendim. Lüle taşı işlemek için en az üç yıl üniversite eğitimi gibi eğitim almak gerekiyor. Üç yıldan daha az bir zamanda bu mesleği öğrenmek mümkün değil. Lüle taşına 'Beyaz altın' deniyor ancak değerini tam olarak bulmuş değil. Lüle taşı durdukça değerlenen antika bir gibi üründür. Bir pipoyu yapmak, bir saati alıyor. Daha farklı ürünler de yapıyoruz. Bazı özel eserleri yapmak günleri hatta haftaları ve ayları alabiliyor. Mesleğimizin en büyük sorunu çırak yetişmemesidir. Sanat okullarında lüle taşı ustası yetiştirilmesi gerekiyor. 'Bu işi öğrenmek istiyorum' diyen gençlere kapımız sonuna kadar açık. Elimizden geldiğince onlara öğretilim. Bu meslek unutulmaya yüz tuttu. Buna çok üzülüyorum.”

“Bu işin sırrı hayal gücü ve resim kabiliyetinde”

Eskişehir'de 44 yıldır lüle taşı işleyen 59 yaşındaki Süleyman Coşkun da 1974 yılında çırak olarak başladığı lüle taşı işlemeciliğinde belirli aşamalardan geçerek ustalığa kadar uzandığını anlattı.

Bir insanın çok kabiliyetli olsa bile bir yılda ustalığa erişemeyeceğini vurgulayan Coşkun, şunları dile getirdi:

“Bir kişinin en az 3-4 yıl, bir lüle taşı ustasının yanından yetişmesi gerekiyor. Bıçak tekniklerini öğrenmesi lazım. Resme ilgili olanlar lüle taşı işlemeye başarılı olur. Klasik modellerin dışına çıkarak farklı şekiller yapabilir. Ben, William Shakespeare'i bile lüle taşına işledim. Bir usta lüle taşı e-line alıp, ne görüyorsa onu üzerine işler. Bu işte hayal gücü çok önemli. Bir resmi lüle taşına bile işleyebiliriz. Lüle taşı ustalığının sırları, hayal gücü ve resim kabiliyetidir.”

Ramazan Bağlan ve Süleyman Coşkun da lüle taşına şekil verip sanatsal eserler ortaya koyan ustalar arasında yer alıyor.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA